
Obsah

Předmluva ke čtvrtému, doplněnému vydání	V
§ 1 Úvod	1
§ 2 Univerzální systém ochrany lidských práv	4
I. Historie mezinárodních lidských práv	4
II. Charta OSN a její systém ochrany lidských práv	5
III. Od tří generací k univerzalitě a vzájemné podmíněnosti lidských práv	6
IV. Smluvní mechanismy ochrany lidských práv	8
1. Mezinárodní pakty lidských práv	8
2. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	9
3. Opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech	11
a) Kompetence <i>ratione materiae</i>	12
b) Kompetence <i>ratione personae</i>	13
c) Kompetence <i>ratione temporis</i>	13
d) Kompetence <i>ratione loci</i>	13
4. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech	15
5. Opční protokol k Mezinárodnímu paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech	16
V. Jiné důležité mezinárodní smluvní mechanismy	18
1. Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (1965)	18
2. Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (1979)	18
3. Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (1984)	19
4. Úmluva o právech dítěte (1989)	20
5. Mezinárodní úmluva o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin (1990)	21
6. Úmluva o právech osob s postižením (2006)	21
7. Mezinárodní úmluva o ochraně všech osob proti nucenému zmizení (2006)	22
8. Úmluva o boji proti diskriminaci v oblasti vzdělání (1960)	22
9. Problém fragmentace a koordinace smluvních výborů	23
VI. Orgány kontroly založené na základě Charty OSN a postupy použitelné při hrubém a systematickém porušování práv	24
1. Obecná politická kontrola: od Komise k Radě pro lidská práva	24

a)	Komise pro lidská práva	25
b)	Rada pro lidská práva.....	26
c)	Poradní výbor.....	27
2.	Zvláštní (zejména tematické) procedury	27
3.	Další orgány a platformy fungující pod Radou pro lidská práva	29
a)	Experti jmenovaní Vysokým komisařem OSN pro lidská práva	29
b)	Mezivládní pracovní skupiny.....	29
c)	Expertní mechanismy.....	29
d)	Fóra	29
4.	Mezinárodní vyšetřovací komise a mise	30
VII.	Úmluvy Mezinárodní organizace práce a jejich kontrolní mechanismus.....	30
§ 3	Evropský systém ochrany lidských práv.....	33
I.	Instrumenty Rady Evropy.....	33
1.	Evropská úmluva o lidských právech.....	34
2.	Evropský soud pro lidská práva	36
3.	Poslední reformy Evropského soudu pro lidská práva.....	39
4.	Výkon rozsudků Evropského soudu pro lidská práva	40
5.	Evropská sociální charta a její kontrolní mechanismus	41
a)	Obsah Evropské sociální charty a její změny	41
b)	Kontrolní mechanismus	42
6.	Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.....	44
7.	Ochrana národnostních menšin	45
a)	Vznik a vývoj evropské právní úpravy	45
b)	Evropská charta regionálních a menšinových jazyků.....	46
c)	Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin.....	47
8.	Úmluva Rady Evropy o lidských právech a biomedicině	48
9.	Evropská úmluva o státním občanství.....	51
II.	Ochrana základních práv v Evropské unii.....	51
1.	Geneze a pluralita pramenů základních práv v EU	51
a)	Smluvní zakotvení ochrany základních práv	52
b)	Základní práva vyplývající z judikatury Soudního dvora EU.....	53
c)	Další prameny práv v EU.....	54
d)	Soudní a mimosoudní mechanismy ochrany základních práv v EU	55
e)	Lidská práva ve vnějších vztazích Evropské unie	56
2.	Charta základních práv Evropské unie.....	57
3.	Horizontální ustanovení Charty základních práv a její závaznost pro ČR	59
a)	Působnost Charty základních práv EU.....	59
b)	Rozsah zaručených práv.....	59
c)	Otázka přímých účinků Charty	60
d)	Skutečný význam tzv. české výjimky	61
III.	Perspektivy: komplementarita nebo konkurence mezi dvěma soudními mechanismy ochrany lidských práv v Evropě?	62
1.	Plánované přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech.....	63

§ 4 Jiné regionální systémy ochrany lidských práv	67
I. Interamerický systém ochrany lidských práv	67
1. Základní dokumenty o ochraně lidských práv	67
2. Protokoly a další (sektorové) úmluvy OAS	70
3. Interamerický kontrolní mechanismus	71
a) Interamerická komise pro lidská práva	72
b) Interamerický soud pro lidská práva	74
II. Africký systém ochrany lidských práv	75
1. Základní dokumenty o ochraně lidských práv	75
2. Africký kontrolní mechanismus	78
a) Africká komise pro práva člověka a národů	78
b) Africký soud pro práva člověka a národů	79
III. Jiné regionální a subregionální systémy	81
1. Arabská charta lidských práv	82
2. Islámská deklarace lidských práv	83
3. Úmluva Společenství nezávislých států o lidských právech	84
4. Deklarace lidských práv ASEAN	85
§ 5 Mezinárodní právo trestní k ochraně lidských práv	86
I. Postih konvencionálních trestných činů	87
1. Kompetence státu a meze harmonizace materiálního práva	87
2. Starší smluvní úprava	88
a) Úmluva o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob	88
b) Jednotná úmluva o omamných látkách (1961)	89
c) Protokol o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách (1972)	90
d) Úmluva o psychotropních látkách (1971)	91
e) Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (1988)	91
3. Instrumenty proti terorismu a organizovanému zločinu	92
a) Smlouvy zajišťující bezpečnost civilního letectví a námořní plavby	92
b) Smlouvy zajišťující bezpečnost námořní plavby	92
c) Smlouvy zaměřené na ochranu specifické, mezinárodně chráněné kategorie osob	93
d) Smlouva postihující konkrétní projev terorismu spočívající v braní rukojmí	93
e) Smlouvy usilující o kontrolu a eliminaci prostředků (vysoce nebezpečných látek) zneužívaných při teroristických činech	93
f) Obecněji koncipované protiteroristické smlouvy zaměřené zvláště na finanční zázemí terorismu	93
g) Evropská úmluva o potlačování terorismu	94
h) Organizovaný transnacionální zločin	95
4. Opatření proti novodobému pirátství	96
II. Trestání zločinů podle mezinárodního práva	98
1. Vývoj institucionalizovaného postihu zločinů podle mezinárodního práva	98

a)	Úmluva o zabránění a trestání zločinu genocidy (1948).....	100
b)	Mezinárodní úmluva o odstranění a trestání zločinu apartheidu (1973)	100
2.	Mezinárodní trestní tribunály zřizované ad hoc	101
3.	Smíšené trestní tribunály	102
a)	Zvláštní soud pro Sierra Leone	102
b)	Zvláštní panely na Východním Timoru.....	103
c)	Mimořádné senáty soudů Kambodže	104
d)	Kosovské specializované senáty	104
e)	Komora pro válečné zločiny Státního soudu Bosny a Hercegoviny	105
f)	Zvláštní tribunál pro Libanon	107
g)	Mimořádné africké senáty.....	108
4.	Statut Mezinárodního trestního soudu.....	109
a)	Kompetence Soudu <i>ratione materiae</i> – definice zločinů.....	110
b)	Další podmínky pro výkon jurisdikce Soudu.....	111
c)	Způsoby zahájení vyšetřování – spouštěcí mechanismus Soudu..	112
d)	Obecné zásady trestního práva ve Statutu MTS	113
e)	Zákaz retroaktivity a neprohlášenost zločinů.....	114
f)	První případy před MTS	115
g)	Situace na Ukrajině.....	117
h)	Shrnutí: MTS jako nový nástroj ochrany lidských práv	118
III.	Příspěvek Mezinárodního soudního dvora k ochraně lidských práv	119
1.	Počáteční a okrajové vyjádření MSD.....	120
2.	Spory na základě Úmluvy o předcházení a trestání zločinu genocidy ..	121
3.	Jiné úmluvy o lidských právech	123
4.	Závěrem.....	125
§ 6	Srovnávací pohled na realizaci aktů mezinárodních kontrolních orgánů v oblasti lidských práv	126
I.	Implementace EÚLP ve „starých“ členských státech.....	127
II.	Implementace EÚLP ve státech střední a východní Evropy.....	132
III.	Implementace rozsudků Evropského soudu pro lidská práva.....	137
1.	Expozice problému.....	137
2.	Deklaratorní rozsudek představuje závazek znějící na dosažení určitého výsledku	138
3.	Přímé účinky rozsudků Evropského soudu pro lidská práva	139
4.	Obnova vnitrostátního soudního řízení	141
5.	Výkonatelnost rozsudků Evropského soudu ve vnitrostátním právu.....	143
6.	Pracovní závěry plynoucí ze zahraničních zkušeností s implementací rozsudků ESLP.....	144
IV.	Příklady vnitrostátní implementace jiných mezinárodních kontrolních mechanismů v oblasti lidských práv.....	145
	Seznam základní literatury	148